

A VIDÉKI HIRLAPÍRÓK A BADAOSONYI KŐKERESZTNÉL. — Scholtz Endre amateur fölvétele.

magát. Előre láttam én mindezt már Wor-ninceben, minden balsiker ellenére, s oly biztos voltam benne, hogy sohasem féltettem sikerét. *Cher, cher grand!*)

Így ir húsz évvel elszakadásuk után az a Wittgenstein hercegnő, kiről de Cesare azt írja, hogy Liszt rút csalfaságának áldozata lett. A bensőség mindig megmaradt kettőjük között s a hercegnő, ámbár élete fogytáig Rómában lakott s csak levélben érintkeztek egymással, mindvégig megtartotta befolyását nemes barátjára. Ez a befolyás nem mindig volt szerencsés, s különösen nem Liszt irodalmi munkásságának szempontjából. A most közzétett levelek egyikéből megtudjuk, hogy a hercegnő, kiről már ismeretes volt, hogy a weimári időkben sokat toldott és javított Liszt irodalmi munkáiban, — életöknek e kezdő szakában is több ízben átdolgozta új munkáit, értekezéseit. A «Hunnok harcának» bevezetése is közös munkájok s a hercegnő egyik leveléből kitűnik, hogy a cigányok zenéjéről szóló, itthon annak idején nagy vihart keltett könyvnek újabb 1881-iki sajtó alá való rendezésében ismét része volt s ő függesztette hozzá a zsidó kérdésről szóló fejezetet (Cornelius Péter annak idején, a könyv első kiadásából kihagyta e fejezetet), mely sok bajt és boszuságot szerzett az agg maestrónak.

A hercegnő ezt bizonyára nem akarta, mert lélekben egykori szerelmeséé maradt utolsó lehelleltéig. Mint a hogy megígérte neki, midőn elszakadtak egymástól, így végezve hozzá intézett levelét: «*Az öné in saecula saeculorum*».

—a.

A KACSA-UTCZÁBÓL.

Elbeszélés.

Irta **Kiss Menyhért.**

A Kacsá-utca a csendes budai oldalnak legelhagyatottabb és legeseménytelenebb utcája. A Kacsá-utczában a rendőr az apró, zöldremázolt sváb korcsmákban órák számra spriczereznek, ott vannak a terítetlen kerek asztalnál a kitélt, gömbölyű képű, lomha moz-

dulatu svábok és nyújtott, rozsz magyarsággal, éneklő hangon tárgyalják a Kacsá-utca meg az ország eseményeit. A félszemű Huber úr, a gazda, rézkeretű pápaszemén át fenhangan olvassa a «*Politisches Volksblattot*», abból is különösen a rémregényeket, a betöréseket, a nagy, halálos szerelmeket és egyéb emberi szomorúságokat. Ezek nagyon érdekesek és szivrehatók, mert távol esnek nagyon a Kacsá-utczától. Ezek az események ismeretlenek a Kacsá-utczában, mert ott megelégedés, béke, sőt itt-ott boldogság is tanyázik.

A hol az utca kikanyarodik a duna-sori főutca, a sarkon büszkén emelkedik két emeletével a kereskedelmi bank palotája, akác és gesztenyefák virágzó pompájával borítva. Ez a palota nem a pénzével, tisztviselőkarával és messze elágazó pénzügyleteivel szövődik bele az utca meleg érdeklődésébe. A palotából minden reggel pont negyed nyolcz órakor kilép a tölgyfa kapun egy fiatal leány. Nyulánk termetű, topázszárga haju, s a mikor mosolyog, csodálatos gömbölyű, hófehér fogai csillognak-villognak. Az idegen, a ki látja, felsóhajt:

— Oh ne boldog lehet ennek a kétemeletes palotának a gazdája, mert van neki egy Dunára néző gyönyörű palotája és egy leánya, a ki többet ér a híres teheráni császár valamennyi palotájánál.

Pedig az idegen nagyon csalódik. Ezt tudják jól a kacsá-utczaiak, a kik ellenben így sóhajtoznak:

— Istenem, mégis gyarló dolog a vagyon. A hatalmas banknak nagyságos dombóvári Rosenberg Náthán úr az atyáuristene, de neki van egy mellbeteg, biczegő és szomorú kis leánya. Ellenben lent a szuterénben, a nagy tölgyfakapu mellett lakik Kovács János. Igen egy Kovács János, a ki valamelyik nagy alföldi falu homokbuczkájából nőtt ki, mint egy sudár alföldi akác, — de neki van egy leánya, gyönyörű, csudálatosan szép, az egész Buda aranyfjúságától megcsudált leánya, a kit Erzsébetnek hívnak s a kit az anyja, névleg Krupecz Hanka asszony a maga örökös siránkozásával bekönyörgött a sacré coeur apácák szívébe, s a ki most abba a kiváltságos iskolába jár, a hol ezerholdas mágnás-

kisasszonyok és több milliós hozományu automobilon járó lipótvárosi kisasszonykák tanulják a hosszú szarkaláb hieroglifhez hasonló betűvetést.

Erzsébet pontban egynegyed nyolczkor indul az iskolába, megy sebes sietéssel a dunaparti villamos megállóig. Ilyenkor felpattannak a zöld zsalukáterek, nagyon sok ablakban szétlebbenek a függönyök, eltolódnak a virágcserepek s tapadó, forró vágyakozással fiatal arcok tekintenek az utcára. A mint az órát Genfben ama tudós tanárhoz igazították, a ki soha nem késétt el, csak halála napján, oly tökéletes pontossággal tartotta be négy esztendőn keresztül ezt a negyed nyolcz órai indulást Erzsébet kisasszony, a kit az utcában mindenki ismert s a kiért az utcát káján féltékenységgel irigyelte az egész Viziváros, az egész vár, sőt még a gögös, arisztokratikus hajlamu Krisztinaváros is.

Ezelőtt két évvel, mikor a harmadévet végezte, akkor játszódott bele Erzsébet kisasszony életében az úgynevezett első szerelem. A dunaparti megállónál már kora tavasztól fogva minden reggel állt, várakozott egy kivasalt nadrágú, fodrászsegéd eleganciájú fiatal ember, Sármandy Pista, a mint később kitudódik. Ez a Sármandy Pista előkelő mozdulattal és mély udvariassággal kéretlen, akaratlan segítségére volt Erzsébetnek a felszállásnál. Sőt ha megtelt a kocsis veszekedések és udvariasságra való hivatkozások hangzottak el eredmény nélkül a megsértett hivatalba járó kisasszonyok részéről, Sármandy Pista akár egy-egy találó, sőt provokáló megjegyzés árán, akár egyenes kéréssel, mindig eszközölt ülőhelyet a kisasszony számára. Erzsébet eleinte kissé idegenkedett, kissé húzódozott ettől a nem várt, jogtalan, sőt ráerőszakolt előzékenységtől. De Sármandy Pista nem tágított s végre egyizben, mikor könyvtáskája a villamos padlójára csúszott, Sármandy úr az átnyújtásnál erős bocsánatkérések s leányokhoz illő pirulások és meghatottságok között bemutatatta magát. Ettől az időtől kezdve Sármandy Pista a villamost nem a Duna partján, a sarkon várta, hanem felsomfordált a Kacsá-utczába és elhelyezkedett a bankpalota kijárata előtt. A kacsá-utczában ekkor végig szállingózott a nagy esemény izgalmas híre: Erzsébetnek, a Kacsá-utca körülrajongott büszkeségének udvarlója akadt, de még milyen udvarlója, vasalt nadrágos, kampós botos, czilinderes, elegáns úr, bizonyára gazdag bankhivatalnok, vagy talán egy gróf, a ki polgári ruhában szerelmes szavakat sugdos az ártatlan Hamupipőke fülecskéjébe. Bizony-bizony nagy esemény volt ez, beszélt róla az egész utca s a Kékmacskánál, a terítetlen zöld asztalok felett Huber úr megbotránkozva emelte fel szemét a Politisches Volksblatt véres eseményü címképéről s megilletődve állapította meg a társaságának: valami himpellér aszfaltbetyár a Kossuth Lajos-utca sarkáról a szegény leánynak el szeretné csavarni a fejét. Mire Hackel, a vagyonos pék, a hatgyermekes családapa hozzátette: utána kell járni annak a gazembernek, mert annak a szegény Kovács Jánosnak nincs annyi esze, hogy vigyázzon a maga háza tájékára.

A sarkon Petákné, az 1212-es számú lovasrendőrnék tevékeny és kitűnő asszonya, ki a kacsá-utca és medve-utca közti sarkon kifeszített vitorlaváson-ernyő alatt izes hazai és déli gyümölcsöket árulgatott, reggel a méltóságos asszonynak, Niedermann Pálné kuriai biróné ó méltóságának ujságotla az Erzsébet szívügyét, azzal a megtoldással, hogy roszat sejt, s hogy aggodalommal van eltelve az ügy becsületessége és korrektsége felől. A méltóságos asszony meleg érdeklődéssel kérdezősködött a tényállás felől:

— Lássá, lássa Petákné, ebben az Erzsébetben igazán örömrünk és büszkeségünk tellett. Kár volna, ha valami haszontalan fráter rosz útra tértené. Szólni kellene azoknak a szegény embereknek.

S nem telt el 24 óra, a Kacsá-utczában száz házban, száz megelégedetten ebédelő társaságban megállapították a következőket:

Sármandy Pista a budai pénzügyigazgatóságnál jelenleg napidijas. Atyja alispán volt egy felvidéki vármegyében, de eltékozolta a családi vagyonát s fiára örökségül a könnyű

és dologtalan élet szeretetét hagyományozta. Az ifjú, méltóan az apai örökséghez, úgy kiviselte már magát a hivatalban, hogy fegyelmi eljárás alatt nyög s nemsokára egészen úr lehet, a mennyiben nem lesz kénytelen semmiféle irodai hivatalos órához alkalmazkodni.

Egy szombat este a Kékmacskába beinvitálták a szomszédok Kovács Jánost, a kereskedelmi bank portását és elmondták neki a szerzett információkat Sármány Pista úrról töviről hegyire. Kovács János csendesesen, tisztelettel hallgatta meg az utca véleményét. Nagy későn, a második moóri spriczezer után jegyente meg:

— Az Erzsébet okos lány, annak van magához való esze. Hiszen az iskolában a báró kisasszonyok is tőle tanulnak, mert hogy ő az osztályban a legjobb. Elmondom neki ezeket, hadd tudja meg ő is...

S Erzsébet nemsokára mindezt tudta is. Talán nem is a szívével annyira, mint az édesanyja gyöngéd figyelmeztetéseivel kellett örökös harcban állania, míg lassankint maga is meggyőződött, hogy az ő boldogságát nem lehet a Sármány Pista úr levegőben lógó bizonytalan életsorsához fűzni. Hiszen még Amor isten nem birizgálta fel annyira a szívét, hogy heves gyuladásokat okozott volna a Pista urfi kimaradása. Valahogy úgy van, hogy ha valamit belát a józan értelem, akkor lassankint előbb-utóbb a szív is kénytelen-kelletlen beadja a derekát s lassan, észrevétlen kiköltözik a magalkotta ábrándpalotából. Ebben a hűvös, kijózanító műveletben nagy segítségére volt Erzsébet kisasszonynak a véletlen. Ezt a véletlent bátran lehetne nagy V-vel is írni, a mennyiben személyt jelent, személyt, mefiztofelesz-szakállut, haragos szeműt, de porcelánbaba arcú férfit, a kit ha az ember akart, félelmetes, mord szobatudósnak nézett, ha akart pedig ábrándos, természetimádó ifjúnak, kinek méleg érzéssel, nemes hevülettel csegett a beszéde. Más szóval Szabó Kálmán tanár jelenik meg a színen, lépdél végig a gyepes, gránitkoczkás Kacsá-utczában, lohol, rohan a szénatéri tennispályára, nem ugyan tenniszezni, mert ezt a gyenge nemhez illő mulatságnak tartja a fiatal tanár úr, hanem futballozni, mely mulatságért áldozza fel minden szabad pillanatát.

A Kacsá-utczában csak kétszer kell végig menni, hogy az ember meglássa Erzsébet kisasszonyt, a ki vagy a mamájával sétálgat le s fel az alacsony homlokzatú házak előtt, vagy pedig az utcabeli lányokkal tereferél, vagy öntözgeti a néhány szál pelargóniát a szuterén vasrácsos, alacsony ablakában. Bármenyire imádták is Szabó Kálmán úr a futballt, mégis csak megállt a bankpalota ablaka előtt s bátran, szemtelen merészséggel nézett be az ablakon. Erzsébet nyugodtan tűrte ezt a szemostromot. Néhány nap múlva a tanár úr a legfélelmetesebb nyelvű Kacsá-utczai varrókisasszony fivérével mutattatta be magát, a ki Erzsébet kisasszonyt személyesen ismerte.

Ettől a percztől fogva az utcában ismét szövögetni kezdték a szerelem szivárványos, aranyos pókhálóját az ifjú szerelmesek homloka fölé. Csodálatos mód a tanár úr férfias, egyszerű fellépése különös szimpátiákkal találkozt a kuriai biróné öméltségánál, a Kékmacska törzsvendégeinél, sőt magánál a kérlelhetetlen előítéletű, félelmetes erkölcsbirói lelkületű Petákné asszonyságnál is. Különös érdemül tudták be a klasszika-filológia bátortalan levitájának, hogy forró nyárban is czugos cipőben járt, nadrágja vasalatlan volt s a Ferencz-József kabátja nemcsak kikönykölt, hanem a hosszú, becsületes használatban vakítóan fényes is. A fiú különben jászberényi volt, módos csizmáiák gyermeke, kik legálább is egy lenhajú bárókisasszonyt szerettek volna maguknak menyüül. Bátyja, nővérei addig-addig beszéltek a fejébe a százezer forintos gazdag lányok káprázatos legendáját, míg Kálmán úr halálisan beleszeretett Erzsébetbe. Jelenben helyettesi minőségben robotolt, de reménye volt ahhoz, hogy egy év alatt kinevezik. Erzsike biztatgatta:

— Az igazgató úr apámnak megígérte, hogy beszélni fog a miniszter ural, hogy tanítónói kinevezést kapjak a fővárosnál.

Kálmán nyugtalanul válaszolta:

AZ ÚJ BALATONI VASÚT AKARATYAI ALAGÚTJA ÉSZAK FELŐL.

— Erzsike, ha véletlenül vidékre találnának kinevezni, maga tudom, elfelejtene engem.

— A hol gimnázium van, van ott elemi iskola is. Ha pedig nincs, akkor lemegyek az óvodába is tanítani.

És boldogan tervelték, várták, epedtek az időt, augusztus végét, mikor az életükben bekövetkezik a nagy fordulat, a kettős kinevezés. Kálmán nem ment haza vakációzni, a Kacsá-utczában a gazdag pék havi potom tizenkét forintokért két ablakos utczai szobát adott neki és ő minden reggel, a mikor kinyitotta az ablakot, láthatta, gyönyörködhetett Erzsikében. És övék volt az egész nap, nyári rekkenő melegével. Övék volt a gyönyörű, esudálatos színekben gazdag budai alkonyat, mikor különös és kedves madárhangok érkeznek a budai hegyek felől s fűrgelábú, dévaj napnyugati szellő sugdosódik a kacsá-utczai gesztenyefák sűrű lombjai között. Övék volt a holdas éjszaka, a mikor kar a karba suhantak végig a gránitköves utczán, a járda szélén a kövek közül verbénák, porczinkulák lila, piros és szalmasárga fejei mosolyogtak rájuk s a boldog, meglegedett utczai népek sóhajtgatták maguk közt: Istenem, beh derék emberpár, beh megérdemlik egymást! A Kékmacskában is ezt beszéltek. Huber úr is életét és véréát áldozná ezért a derék tanárért, a ki hozzájuk is benéz s vasárnap délután moóri spriczezer mellett jókedvvel játssza az alsóst.

S a mint mennek, imbolyognak a holdvilágos estén, az egész utca velük érez, lesi a mosolyuk s áldást rebeg minden lépésükre. A lányok és fiúk boldogan sugdosnak a szerelmesek háta megett:

— Ime, milyen szép emberpár került össze a mi utcánkban. Ez a mi utcánk násza.

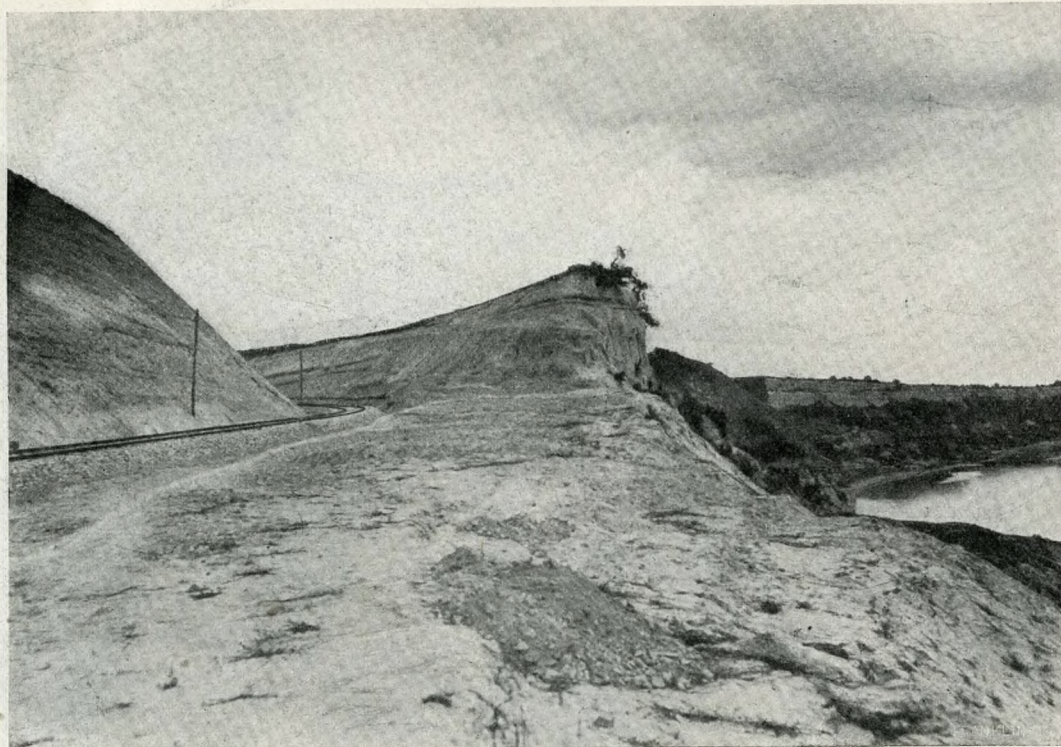
És ők fiatalos boldogsággal, átszellemülten, semmiről sem tudva sétálgatnak, össze-össze nevetnek s nagynéha, rejtve, loppal, ha nem látja senki, összehajjták a fejüket, sőt jó messze a ravasz, világos gázfénytől, az egyik szerelmes ajk megkeresi a másikat.

A gazdag pék kertjéből a flügelhorn hangján szerelmes legény szívvallomása reszket ki. Vergiss mein nicht — dalolja halk, csendes hangon Erzsike s mindketten mosolyogni valónak találják ezt az érzélgős német romantikát. Ajkuk fölényesen mosolyog, de a szívük lázasan, szinte hangosan dobban, s mivelhogy háromnegyed tizet ütött a budai Barátok-templomban az óra, sietős léptekkel oszonnak végig az utczán. Az esti szellő belekap Erzsike hullámos hajába s míg lázas sietséggel rendezgeti a gonosz hajfürtöket, jobbra is, balra is a sorra becsukódó ablakokon át boldogan, mosolyogva, szeretettel köszöntget jóéjtszakát.

MAZARIN.

Azt a francia királyságot, a melyet a forradalom söpört el, egy nagy király: IV. Henrik s két nagy miniszter: Richelieu és Mazarin építették föl félszázadnál tovább tartó, kemény munka árán. A munka csak egyizben, IV. Henrik halála után (1610) szakadt meg egyidőre, a míg Richelieu kezébe kapta a hatalmat. A középkori, a feudális Franciaországot kellett átalakítani a XIV. Lajos abszolút királyságává, a melyben egyetlen hatalom, egyetlen akarat a király volt. XIV. Lajos készen kapta a pompás csarnokot, neki csak az ornamentikáról kellett gondoskodni. Az építőmesterek közül az elsőt, IV. Henriket, orgyilkos kéz küldte a másvilágra, a mikor nagy terveket forgatott pihenést nem ismerő agyában. A két miniszter halálra dolgozta magát. Richelieu ötvenhét éves, a midőn meghalt; Mazarin ötvenkilenc. Mert a czél, a miért dolgoztak, nem igen fért össze sem a kimélettel, sem a könyörülettel; halálukat nem siratták meg, hanem megkönnyebbülést, szabadulásfélét érezték. Szinte botrányos az az öröm, a melylyel átadták közös anyánknak, a földnek, a két miniszter földi maradványait. Bár azok a kis királyok is, a kiket megtörtek, hogy fölépíthessék az egységes Franciaországot, valották a Richelieu dogmáját, hogy a hatalom forrása az erő; ezt a dogmát kárhözatosnak tartották, mihelyt az ő bőrükbe metszett. Richelieu nem volt finnyás az eszközök megválogatásában; energiáját töprengés, aggodalmaskodás soha sem bénította; jó volt neki bármilyen út, ha czélhoz vezetett. Tömerdek az ellensége az ország határán belül és kívül egyaránt. Erős testőrséget kell tartania; őriztetnie kell minden lépését, hogy törrel, vagy méreggel el ne tegyék a láb alól. De a sok veszedelem, a mely fáradhatatlanul ólálkodik körülötte, nem félemlíti meg, hanem még vakmerőbbé teszi. Barátait, híveit dúsán jutalmazta, de ellenségeit, a kik egyúttal az állam ellenségei is, a megtorlástól nem menti meg sem a nagy név, sem a hatalom, nem még a dinasztiaival való atyafiság sem. Mazarin tanítványa; az ő pártfogásával kerül Franciaországba; ő egyengeti útját s némi különbséggel, a mit a temperamentumbeli különbség s a helyzet kellően magyaráz, azon a csapáson jár, a melyet Richelieu tört.

Néhány hónap lefolyása alatt halt meg Richelieu is, XIII. Lajos is; utóbb a király 1643-ban. Ezzel Mazarin kezébe került a francia hatalom. Ámbár mind Richelieu, mind a király őt szánták a kormány élére, az állam vezérének s ámbár az özvegy királynénak, a régensnek, föltétlen bizalmát bírta, kezdetben még sem érezhette magát biztosnak. Nem francia, mint Richelieu; nem tagja annak a nemes-ségnek, a melynek nyakát ígához akarta szok-

A VASUTVONAL AZ ALAGÚTBÓL KIJÖVET.

tatni, hanem olasz, a ki férfi korában vetődött francia földre. Ma már elképzelhetetlen, hogy idegen, jóformán kalandor juthasson vezető politikai polczra, kezébe kapja az állam egész hatalmát; a középkorban, sőt még a XVIII. században is azonban nem volt ritkaság. Mazarin 1620 táján Madridban, a diplomata Colonna bibornok udvarában bukkant fel az ismeretlenségből. Apja is Colonna bibornok szolgálatában állott. Papnak készült s a míg a bibornok követ volt a madridi udvarnál, egy spanyol egyetemet látogatott. Közben megszerette egy gazdag ötvös leányát s feleségül is veszi, ha mecenása hamarosan vissza nem küldi Rómába. A Barberini családból született VIII. Orbán pápa alatt diplomata pályára lépett; a piemonti udvarnál, mint internunecius, a francia-spanyol esetepaté elsimításában nagyon kitünteti magát. A velencei követ ekkor írta róla a signoriának: «Mazarini Julius kellemes, jóalaku férfi; udvarias, ügyes, türelmes, fáradhatatlan, ravasz, előrelátó, zárkózott, tettető, ékesszóló, igen leleményes. Szóval megvan benne a jó diplomata minden szükséges tulajdonsága. Mester-munka, a mit most végzett. Kitűnően lépett föl a világ színpadán, szép jövő áll előtte. Minthogy még nagyon fiatal s erős szervezet, fényes pályát fog megfutni.» Ilyen bizonyít-

A VASUTVONAL A BALATON MENTÉN.

AZ AKARATTYAI ALAGÚT A BALATON FELŐL.

AZ ÚJ BALATONI VASUT. — Jelfy Gyula felvételei.

vánnyal bátran mehetni neki az életnek. A szerencse is kezére játszott. A következő évben (1630), alig huszonnyolcz éves korában, Lyonban megismerkedik Richelieuvel s az ő révén XIII. Lajossal. A nagy politikus az első látásra fölismerte a kitűnő tanítványt; olyan politikai rátermettséget fedezett föl benne, a minőt addig nem látott. Ezzel eldőlt sorsa. A pápa örömmel bizza rá előbb az avignoni, aztán a párisi másod-követséget s onnan Richelieu átveszi Chavigny alatt a francia külügyek szolgálatába. Tíz esztendő sem kell rá, Richelieu naturalizáltatja s megszerzi neki a bíbor-kalapot. Utódjának nevei, a királynak mindig úgy beszél róla, mint egyetlen lehető utódjáról s halálos ágyán a következőket írja Mazarinnak: «Minthogy azok a szolgálatok, a melyeket az államnak eddig tett, azzal biztatnak, hogy munkámat be fogja végezni; jó királyunk hozzájárulásával, földadatomat abban a reményben hagyom önre, hogy önben többet nyer az állam, mint a mennyit veszít halálommal.» A francia Roca Emil, a ki Mazarin pályájának első felét emlékiratok, szatirák s más nem hivatalos és nem politikai források nyomán rajzolta meg, elmondja azt is, hogy a míg kitűnően szolgált az államot, ugyancsak nem felejtkezett meg magáról sem.

XIII. Lajos halála után a trónörökös kis-

korúsága idejére a régensséget özvegye, osztrák Anna, a spanyol király huga viselte névleg, a valóságos hatalom nem is a melléje adott hármastanács, hanem csupán a Mazarin kezébe került. A hatalommal azonban, a mint már említettük, kezdetben csínján kellett élnie. Bár naturalizált francia volt, mindig olaszosan Mazarininek írta magát s szokásaiban, izlésében, erkölceiben is megmaradt olasznak. A francia oligarchák a parvenüt látták benne s iparkodtak lerázni magukról. Harácsolásával, kapzsisága joltarthatatlan, valóságos feneketlen zsák, tömérdek ellenséget szerzett. Csupán a királynéban bízhatott teljesen, a ki a rossz nyelvek szerint, mert hasonlított az angol Buckinghamhez, mindjárt az első látásra megszerette s a kivel már a király életében gyöngéd viszonya volt. A mende-monda, a minek alaptalansága ma már körülbelül egészen bizonyos, őt tartotta XIV. Lajos igazi apjának is. A pletyka azzal nem számolt, hogy osztrák Anna, bár a viszonyok szinte rákényszerítették, XIII. Lajost sohasem szerette, vele sohasem törődött, csak napokig is majdnem erőszakkal kellett őket együtt tartani, vallásossága, lelki üdvössége miatt nem léphetett Mazarinnal benső viszonyba mindaddig, a míg XIII. Lajos meg nem halt s a míg nem köthettek titkon lelkiismeretbeli házasságot. Az tény, hogy az elhanyagolt, a semmibe sem vett királyné, a ki alapjában jó és gyöngéd asszony volt, ismeretségük kezdete óta nagyon kitüntette